

Autor k českému vydání

11

Poděkování

12

Úvod

13

Předmluva k pozdějšímu vydání

21

ČÁST PRVNÍ. HISTORICKÝ VÝVOJ

27

Kapitola I.

Usídlení barbarů (5.—7. století)

29

Krise římského světa (2.—4. století)

Římané a barbaři

1. *Římský svět koncem 4. století*

Barbarské vpády

a pová mapa západní Evropy

2. *Barbarská království v 6. století*

Západní Evropa raného středověku:

nové struktury

Závěr: od antiky ke středověku:

kontinuita, nebo zlom?

Kapitola II.

Pokus o germánskou organizaci

(8.—10. století)

58

Karolinská západní Evropa

3. *Karolinská říše, Byzanc a islám počátkem 9. století*

Krise v 9. a 10. století: noví nájezdníci

Krise karolinského světa: vnitřní aspekty

4. *Rodí se Evropa: dělení karolinské říše*

Ototská obnova

Renesance 10. století

5. *Opole*

6. *Trelleborg*

7. *Haithabu (Hedeby)*

Závěr: středověký »take off«:
vnější apel, nebo vnitřní elán?

Kapitola III.

Utváření křesťanského světa

(11.—13. století)

75

Rozmach křesťanského světa:

rozvoj stavebnictví, pokrok zemědělství a demografický vzestup

8. *Evropa kolem roku tisíc*

9. *Rambouilletský hvozď*

10. *Les Saint-Denis*

11. *Altheim*

12. *Jablonov*

Expanze křesťanského světa:

pokřesťanštění severu a východu.

Španělská reconquista, křížové výpravy

13. *První křížové výpravy*

14. *Křížové výpravy 13. století*

Obnova měst

15. *Janov*

16. *Paříž*

17. *Kolín*

18. *Kaliz*

19. *Lübeck*

20. *Trh v Lübecku*

Obnova obchodu

Intelektuální a umělecký vzestup

Církev a náboženství

v rozmachu křesťanského světa

21. *Clunyjský řád v 10. a 11. století*

22. *Cisterciácký řád ve 12. a 13. století*

23. *Dominikánský řád roku 1303*

24. *Františkánský řád kolem roku 1344*

Západoevropské feudální zřízení

Politické peripetie:

papežství a císařství

Politické peripetie: stavy

25. *Francie*

při nástupu Filipa Augusta (1180)

26. *Francie*

při nástupu Filipa VI. z Valois (1328)

Závěr: organizace středověkého prostoru: města, nebo stavy?

Kapitola IV.

Krise křesťanského světa

(14.—15. století)

121

Nejzážší hranice středověku

Krise 14. století

Smysl krize: obecná deprese,
nebo podmínka rozvoje?27. *Západní Evropa na počátku 15. století*

ČÁST DRUHÁ.

STŘEDOVĚKÁ KULTURA

125

Kapitola V.

Zrod (5.—9. století)

127

Pohanská tradice a křesťanský duch

Zlomky vzdělanosti

Regrese a adaptace

Ostrůvky kultury:

města, dvory, kláštery

28. *Sankt-Gallen*29. *Fontenay*30. *Cluny*

»Zakladatelé« středověku

Karolinská renesance

Kapitola VI.

Prostorové a časové struktury

(10.—13. století)

143

Mýtiny a lesy

Středověká mobilita: cesty

Příroda a vesmír

Křesťanský svět a Byzanc: schismatikové

Křesťanský svět a islám: nevěřící

Křesťanský svět a pohané:

obracení na víru

Křesťanský svět a mongolský mýtus

Křesťanství otevřené, nebo uzavřené?

Onen svět: Bůh

Onen svět: ďábel

Mezi nebem a zemí: andělé

Čas, věčnost, dějiny

Vztah k času: lhotejnost,

nebo pozornost?

Sociální časy: čas přírodní

a čas zemědělský

Sociální časy: čas hradního pána

Sociální časy: čas církevní a čas kleriků

Útěk ze světa

Chilističtý sen: Antikrist a Zlatý věk

Kapitola VII.

Materiální život (10.—13. století)

202

»Středověké vynálezy«

31. *Saint-Aubert-sur-Orne*32. *Bras a Hubert-Folie*33. *Weston Pinkney:**katastrální mapa 16. století*34. *Weston Pinkney:**současný letecký snímek*

Slabina středověké »mechaniky«

Dřevo a železo

Zemědělské techniky

Zdroje energie

Lodi

Technický pokrok

Ekonomie obživy

Ekonomické mentality

Svět na pomezí: hladomory

Fyziologická nouze a epidemie

Vyčerpanost a nejistota

Ekonomický růst: středověká konjunktura

Naturální hospodářství

a peněžní hospodářství

Ekonomický růst: sociální ohlasy

Kapitola VIII.

Křesťanská společnost

(10.—13. století)

251

Společnost tří řádů

Od tripartitní společnosti

k »světským stavům«

Dvojhlavá společnost: papež a císař

Rozbitá společnost: babylónská věž

Jednotlivec a společenství

Rodinné společenství

35. *Bitva u Arsufu (1191)*36. *Bitva u Bouvines (1214)*37. *Bitva u Courtrai (1302)*

Žena a dítě

Panské společenství

Vesnické obce a městské obce

Město a městská společnost
 Zápas tříd: městská společnost
 a feudální společnost
 Zápas tříd v zemědělském prostředí
 Zápas tříd v městském prostředí
 Žena v zápase tříd
 Rivalita uvnitř tříd
 Církev a královská moc v zápase tříd
 Intersociální společenství: bratrstva,
 věkové třídy
 Sociální centra: kostely, hrady,
 mlýny, hospody
 Hereze a zápas tříd
 Vyloučení ze společnosti: kacíři,
 malomocní, židé, čarodějníci, sodomité,
 mřzáci, cizinci, deklasovaní lidé

Kapitola IX.

Mentalita, sensibilita, chování

(10.—13. století)

308

Pocit nejistoty

Uchylování se k starobylosti: autority

Uchylování se k božskému zásahu:

zázraky a ordály

Symbolická mentalita a sensibilita

38. *Ottmarsheim*

39. *Svatý Ambrož v Miláně*

Abstrakce a smysl pro konkrétnost:

barva a světlo, krása a síla

Úniky a sny

Vývoj k realismu a racionalismu

Scholastický duch

Zvnitřnění a moralismus

Kurtoazní láska, moderní láska

Desakralizace přírody

Klam a lež

Kultura zdání: strava

a potravinový přepych, tělo a gesto

Oděv a přepych v oblékání

Dům a okázalost příbytku

Kultura hry

Epilog.

Trvání a novoty (14.—15. století)

337

Trvání

Vyhrocení a přepjatost

Humanismus

Chronologické tabulky

341

Slovník jmen, termínů a pojmů

407

40. *Průsečík žeber*

41. *Púdorysy gotických katedrál*

42. *Závěry ve skicáři*

Villarda z Honnecourtu

43. *Púdorys kostela jakobínů v Toulouse*

44. *Púdorys svatě Alžběty v Marburku*

45. *Průčelí gotické katedrály*

46. *Púdorysy románských bazilik*

47. *Prvky románské architektury*

48. *Příčný řez Svatým Martialem v Limoges*

49. *Příčný řez katedrálou v Bourges*

50. *Středověký hrad*

51. *Púdorys donjonu a hradu v Loches*

52. *Púdorysy románských hradů*

53. *Púdorys hradu Beaumaris (Anglesey)*

54. *Púdorys Castel del Monte (Apulie)*

55. *Opatství Cluny r. 1157*

56. *Příčný řez kostelem Cluny III.*

57. *Schéma panství*

58. *Příčný řez katedrálou v Laonu*

59. *Opatství Sankt-Gallen*

60. *Opatství Monte Cassino*

61. *Svatý Jakub v Compostele*

62. *Opěrné oblouky*

a okna katedrály v Remeši

63. *Svatý Petr v Římě*

Orientační bibliografie

487

Obrazové přílohy

511

Seznam vyobrazení

721

Jaroslav Kudrna: Jacques Le Goff
 a historiografie středověku

731